

FERRAN GARCIA SEVILLA
ENTREVISTA ANNA ZAERA

Vilaweb, 20 de novembre de 2019

A **Ferran Garcia Sevilla** (Palma, 1949) l'art li ha servit per a pensar què és la violència, l'autoritat i com el llenguatge determina la manera com veiem el món. Fa uns dies, va entrar al Macba, on s'exposa la seva obra *Déus* (1982), per afegir-hi uns adhesius amb la paraula '*Llibertat*' davant l'oposició dels responsables de seguretat, que li ho volien impedir. 'Si voleu fer-me fora, ho haureu de fer a la força', els va dir. Aquesta no és l'única vegada que Garcia Sevilla ha qüestionat la manera de funcionar dels museus. Fa un any, va rebutjar la invitació del Museu Reina Sofia a participar en una exposició que commemorava els quaranta anys de la constitució espanyola dient que no volia participar en un ball hipòcrita de disfresses de l'estat. Llicenciat en Història Moderna, Belles Arts i Filosofia, ha treballat en l'art conceptual des de la pintura, el *body art* i les *performances*. La conversa s'allarga dues hores i ens fem amics, perquè segons ell, les persones que coneix sempre reaccionen de dues maneres: o amb por o amb una amistat profunda. No té terme mitjà, és cinturó negre de judo i renega de les coses políticament correctes.

Quan va sortir la sentència, vau anar al Macba a posar adhesius a *Déus* i el personal de seguretat us va voler fer fora.

És el dret moral dels artistes. Si tu veus una obra teva exposada i ja no hi estàs d'acord, pots modificar-la. Vaig fer uns adhesius a la impremta de baix de casa de diferents colors. L'obra *Déus* és en blanc i negre i els adhesius els vaig posar als laterals de la pintura, perquè no l'afectés i em poguessin acusar de destrucció del patrimoni o coses així. Que a mi m'importa un rave, és clar.

Quan se us va ocórrer la idea? El mateix dia que va sortir la sentència?

No, uns dies després. El cos em demanava de fer-ho. Simplement, hi vaig anar i ho vaig fer. Ajudat per la Francesca Llopis i l'Albert Merino, que són amics meus. Quan vam haver acabat, vam anar al bar del Macba a fer una cervesa i vaig escriure unes paraules molt educades al director. Jo ja sabia quina seria la seva reacció, perquè ell no és gaire intrèpid, per dir-ho d'alguna manera.

Quina va ser la reacció del director del Macba?

Ja sabeu què hi ha darrere el Macba, oi? Són una mica carques. Als Estats Units ha nascut un moviment de gent que qüestiona com són finançats els museus. Vénen a dir: si el MOMA té aquestes grandíssimes obres, d'on surten? Són diners una mica bruts.

Llavors van venir els guàrdies de seguretat i van intentar impedir-vos que continuéssiu amb l'acció.

Sí, quan posava els adhesius van venir els guàrdies de seguretat, com és normal. El primer era un fanfarró i se'm va enfrontar. Jo li vaig dir que si volia que parés, m'hauria de reduir a la força. I mira que sóc cinturó negre de judo! I res, vaig continuar. Vaig fer la desobediència civil de Thoreau típica, no acceptar l'ordre i continuar.

I la carta al director? Com va quedar?

No ha rebut resposta. La idea és que l'acció continuï, perquè com que els adhesius tenen

poca pega, aniran caient i quedaran a terra. Ja m'han enviat una fotografia amb quatre adhesius a terra. La llibertat és per terra i això és una bona metàfora. Com les fulles a la tardor. Al Macba tot està mediatitzat, tot passa vint mil filtres. Jo no vaig a les inauguracions ni res d'això.

Al vídeo que vau enregistrar de l'acció, hi posa 'no a la repressió política, judicial i policial'. Com vau viure els dies posteriors a la sentència?

Quan vaig veure què passava als carrers de Barcelona, vaig dir a la meva dona: què fem aquí mirant les notícies? Som una societat d'obedients. Perquè és més fàcil obeir que pensar. Pensar sempre genera problemes. En el cas de l'anomenada violència, és molt clar.

Què en penseu?

Quan a les ciutats importants europees, com Berlín, Barcelona i París, als grans bulevards, amb llambordes i botigues de Dolce & Gabbana, Gucci i Chanel, hi apareixen focs, alguna cosa passa.

Què passa?

La sentència ha disparat la ràbia acumulada. Els focs dels carrers em van semblar molt bé i no faig apologia de la violència. Perquè si manipulem i diem que això és violència, perquè el poder sempre té un plus de credibilitat en el seu relat, què hem de dir del maltractament de la falta d'inversions d'Espanya a Catalunya? La violència normalment es fa per part de l'estat en forma de lleis. L'estat té policia i porres. Hanna Arendt ens distingeix molt bé què és poder i què és violència. Ve a dir que la policia és un estament jerarquitzat i piramidal que obeeix les ordres des de dalt, però les dels jutges i funcionaris. A Madrid tots són fills de fills de fills. És un ordre piramidal. El poder no necessita la violència perquè és l'*autoritas*. Tu li atorgues el poder. Ja ho deia De la Boétie, l'amic de Montaigne: 'Si estem agenollats és perquè nosaltres ens agenollem davant el poder.' El poder no necessita la violència i si la fa servir és perquè falla, perquè veu que la seva base es va soscavant.

L'estat ha perdut el poder?

Maquiavel ja ho diu a *El Príncep*. El poble és molt creient, per tant, tu pots dir el que vulguis, que continuarà obeint-te, però si el poble deixa de creure en allò que dius, hauràs de tenir preparat l'exèrcit per treure'l al carrer. I això passa ara.

Em va sorprendre com, després dels primers aldarulls, la majoria dels opinants de premsa i televisió van condemnar les reaccions dels manifestants. Només ben pocs, com Manuel Delgado, van qüestionar el concepte de violència.

Perquè tothom està acollonit. L'estat és una construcció artificial. I aquesta construcció l'has de defensar d'alguna manera. És com la barrera de 'no passeu' que posa el paio que té una barraca i un hortet. Els estats també estan lligats al concepte de propietat privada. I la defensa són les porres. Passa que si trobes un contrapoder, aquestes porres potser poden recular un temps. Com ha passat a Hong Kong, que la ciutat s'ha paralitzat. Som en una guerra que intenta guanyar l'estat perquè no pot deixar escapar la mamella.

Després d'uns dies, va començar a aparèixer com un moviment organitzat per persones molt joves. Primer es va parlar d'infiltrats.

I si hi ha infiltrats, què passa? I si hi ha okupes vienesos o berlinesos, què passa? Què

ens importa que siguin okupes de Milà o antisistema francesos? És el que deia abans. Quan el foc apareix a les ciutats europees el mal és profund i sortirà a poc a poc. Ara que dieu això, us diré que totes les fotografies que he vist són hereves de Caravaggio. Totes són contrallums del barroc catòlic.

Us interessa el fotoperiodisme?

En general no m'agrada. Perquè em sembla que sempre fan allò políticament correcte. La dona musulmana plorant, el nen, la banca...

Són imatges ja gastades.

Sí, perquè si tu vols fer una obra que tingui èxit només et cal tocar tres tecles. Feminisme, ecologisme i colonització. Tot allò que tingui aquests elements és un còctel perfecte. Agafa la mitjana de la població. Per això ara pinto puntets. Àtoms, bosons. Jo sempre he portat la contrària, però m'és igual.

Voleu crear coses que no siguin tan òbvies.

Sí, exactament. No seria mai Ai Wei Wei, que em sembla un xarlatà. Un paio que ha agafat els mecanismes de la societat occidental, Marcel Duchamp sense anar més lluny, i ho ha portat al seu terreny. És clar que té una història, que el seu pare va ser als camps de concentració xinesos i ell també i això ven, però són històries buides. Us explico una cosa: a mi m'agrada la complexitat en tot. En el pensament, en la ciència i en el món de l'art. La complexitat vol dir que tots els sistemes que tu estableixes són inestables. Tots els elements que hi ha en un sistema en un determinat moment poden canviar i crear un efecte papallona cap als altres, que el transformen totalment, et transformen el cervell i et porten a una altra banda.

El món de l'art s'ha tornat massa simple?

Sí, últimament deuen haver vist que tot l'art s'ha simplificat molt. És molt reduccionista. És d'una pobresa que es basa en una llei primària metafòrica. Una petita cosa amb les característiques d'una altra. Un exemple paradigmàtic d'allò que és obvi és jugar amb la bandera europea intercanviant els estels per allò que vulguis. Si hi poses caps de dona, UE feminista; si hi poses ganivets, UE club d'assassins o mercaders. És molt simple. Al Joan Minguet, per exemple, no li agrada que li digui que Brossa va ser un exemple d'aquesta simplicitat. Jo en dic *art tweet*, perquè és una cosa que es pot transmetre ràpidament i que tothom entén. El disc dur el tenim pleníssim. Som fruit d'un ensinistrament general. Per què ens agrada el que ens agrada, o per què diem el que diem? Sempre repetim consignes. Com volem que en una tertúlia del Grasset el primer dia tothom digui 'fantàstics els focs'?

Integrem ràpidament la subversió i la fem normativa. El sistema xucla de seguida la dissidència i l'aprofita per vendre.

Maquiavel, a *El Príncep*, també diu que si tu vols arribar lluny amb les teves lleis, fes una llei que arribi a mig camí i quan això estigui assumit, augmenta un grau més, i així a poc a poc. Això és la creació del discurs. Es va apujant el to progressivament i allò que és una contestació legítima ho acaben convertint en violència. El poder té uns altaveus brutals i si a això, hi afegim la catalanofòbia del 'a por ellos', ja tenim el còctel assegurat.

L'estat espanyol té un problema quan les mares també parlen d'autodefensa.

L'estat només té dues solucions per a això: o més repressió fins al final o taula de

negociació. Però de què han de parlar els polítics? Si uns volen autodeterminació i els altres no volen parlar-ne. Els espanyols pensen que els catalans només es mouen pels diners i això és un estigma de tipus jueu. Com voleu que els xiquets, quan tenen catorze anys o quinze, no surtin al carrer a matar jueus i homosexuals? És impossible. Responen a la seva educació.

Us mouen les ganes de vincular el pensament generat al llarg de tota la història. Us va marcar que el pare fos bibliotecari?

Sí, era bibliotecari de la Biblioteca de Mallorca. Jo he après amb incunables de Ramon Llull. Hi posava el dit damunt. Ahir vaig ser a l'Acadèmia de les Ciències i les Arts i em van ensenyar un llibre de Galileo Galilei, *Le machie del sole*, de 1612. Les taques del sol amb dibuixets fantàstics. Oh! Gairebé ploro!

Eren imatges semblants als àtoms que feu?

Sí. Galileo Galilei cada dia dibuixava aquestes taques. El meu pare no només m'ensenyava llibres fantàstics, sinó que també miràvem molt les estrelles. Li agradaven molt. El 1972, vaig fer unes llunes en apnea amb el diafragma obert. Aleshores deixaves de respirar, i quan respiraves ja estava. No és com ara el mòbil. Són coses del segle passat!

D'on us ve aquesta passió pel cel i les galàxies?

Sento que tot està relacionat. Si una cosa té la física quàntica és que relaciona el tot amb tot. Hi ha un perill terrible d'anar-te'n cap al misticisme o les teories *new age*. Aquestes de 'tots som molt bons'. A mi em sembla molt bé, però tot això s'ha de demostrar.

Sou un artista amb mentalitat científica?

Per favor! És clar! La falsació de Popper. En el moment de la formulació de la hipòtesi està molt bé la intuïció, però després no. Les arts i les ciències tenen un punt en comú, que és la formulació de la hipòtesi. Carl Popper deia que tu pots dir el que vulguis, però ho has de demostrar al laboratori. I no només al teu laboratori, sinó en diferents laboratoris del món. Heisenberg, que és un físic que va tenir baralles amb Einstein, va dir que no podíem distingir entre l'objecte i nosaltres mateixos perquè la nostra manera de mirar el món condicionava l'objecte.

La física quàntica o el subjectivisme de la postmodernitat?

No, això és modernitat pura. Necessitem una nova modernitat. La postmodernitat són tot coses d'un sol ús. La modernitat és molt més radical i sòlida. És Picasso, és Stalin, és el feixisme. Són blocs ideològics inamovibles. I la postmodernitat és la interpretació d'aquests blocs a través de les nostres experiències personals. Heisenberg diu que en el model de lectura que tu tens de la realitat ja hi ha inclosa tota la informació que en pots treure. Dit d'una altra manera: imagineu que feu un viatge per la Ruta de la Seda i hi aneu amb un geòleg, un polític, un naturista i un artista. I que a mesura que aneu avançant, aneu tenint-ne una visió més amplia. No hi podeu anar només amb una manera de mirar determinada, com els creacionistes. És molt important que quan tu creïs un model de lectura, aquest model de lectura sigui ampli i obert, i hi inclogui fins i tot les contradiccions. I això és una crítica als artistes i comissaris, perquè quan fan una lectura d'una època determinada exclouen les diferències i la veu minoritària de les diferències.

Sempre es busca una constant. Com us heu sentit tractat com artista?

Molt bé. Vaig tenir molt d'èxit als vuitanta i als noranta, però ara ja sóc molt vell!

No us heu sentit part de cap paraigua?

Segurament he tingut moltes influències. M'he sentit molt influenciat pel pensament budista. He estat un gran lector de textos budistes. De totes maneres, el budisme ha canviat molt, eh? A França hi ha monjos budistes que ensenyen budisme a discoteques. El budisme té quatre grans lleis: que el dolor existeix, que el dolor pot ser superat, que el budisme és un camí que et dona eines per a superar el dolor i que una vegada superat entres en un Nirvana, cosa que jo no conec, evidentment. Tàpies sí, perquè quan jo el visitava, em deia: Ferran, és que jo hi ha vegades que entro en trànsit. Em deia coses d'aquestes.

Us agrada molt la frase de Nietzsche 'el centre és a qualsevol lloc'.

Sí. Aquesta frase és revolucionària, en qualsevol camp de la vida. El centre és a tot arreu. És antidogmàtic, antimetropoli, antiidees fixes, antidictadors. Però els museus, quan fan una exposició, només tenen un centre i tot gira al voltant d'allò.

Sou a la col·lecció del Macba com a representant de l'art dels vuitanta.

Els vuitanta sempre han estat considerats en l'ortodòxia acadèmica uns anys de tornada a l'ordre. En la meua opinió, són uns anys convulsos fora mida, com els seixanta dels hippies i els setanta, que és l'època de l'art conceptual. Als anys setanta, una de les primeres obres que vaig fer va ser una banda de militar plegada en forma de coixinet amb una hòstia real travessada amb una agulla de cap. El Macba ha fet una cosa molt interessant, que ha estat llegir els vuitanta d'una manera diferent.

Els àtoms o bosons que pinteu intentarien reflectir també aquesta absència de centre?

No m'agrada posar paraules a les coses que pinto, perquè seria precisament encapsular-les. Ho deia Susan Sontag: quan fem una crítica a una obra d'art l'engabiem. Però jo no estic cent per cent segur d'aquesta idea.

També heu estat crític d'art.

Quan parlem d'una obra d'art i l'encapsulem, oblidem una cosa molt important, que no podem conèixer res que no encriptem. El nostre cervell encripta i tradueix al nostre llenguatge les coses que veiem. És una cosa biològica, com tenir pipí. És per això que Wittgenstein diu: si un lleó parlés, no l'entendríem. En aquesta entrevista ens podem entendre perquè tenim llenguatges similars, però les dissidències sortarien si no compartíssim el llenguatge. És com quan l'estat anomena violència a unes fogueres.

Dieu que sou vell. Heu tingut prou temps per a fer les coses que volíeu?

Jo sóc molt ansiós. Sóc un cul de mal seure. Sóc una persona a qui l'interessa tot! Però només tenim una cultura de mosaic, que l'anem connectant, però vés a saber com connectem.

I amb la gent, hi connecteu o us agrada més estar sol?

Si sóc sincer, al llarg de la meua vida, només he tingut dues reaccions per part de la gent. Els qui m'han tingut por i l'amistat total. Sembla que no tinc un terme mitjà. Parlo molt de pressa i fort; ometo frases que penso que l'altre sap; i salto d'una idea a una altra. De la mateixa manera com pinto.

Com pinteu?

Poso música àrab, música índia i tecno, que també m'agrada molt. Hi ha hagut èpoques de la meua vida en què feia quatre pintures al dia. *Els Déus* del Macba, en feia quatre al dia. Molts cops, quan tornava de ballar a les discoteques. He fet moltes coses diferents. Els artistes de la modernitat com Pollock, Mondrian, Tàpies, Miró, Rothko, Newman, per què es caracteritzen? Perquè són artistes d'una sola idea. Passa com al capitalisme, que inventa les marques comercials quan veu que els objectes que arriben de la fàbrica o de l'hort no són iguals. Sembla que diguin: et garantim que tot allò que sigui Adidas serà igual. Doncs és igual amb els artistes. Sabeu la quantitat de vegades que m'he sentit a dir 'tu no profunditzes en un estil'? Moltíssimes. Però no m'importa.

No us poden identificar! Dieu que no sou artista, sinó que feu d'artista.

És exactament això. A mi m'agrada canviar, fer una altra cosa. I llavors poso en crisi tot allò que tu havies pensat sobre mi. Per tant, poso en crisi la idea de l'artista com una persona que té més poder que les altres. Tàpies deia que tenia visions. Com si fos Superman! Jo vaig tenir molta relació amb ell i jo li deia: però, Antoni, com pots dir això? Ell deia que nosaltres, els artistes, veiem la realitat més profunda. Però si això no és possible en el cas físic, perquè tu no veus més o menys que les meves retines, no té cap sentit. Les persones interpretem segons els nostres codis.

Comenteu que doneu obra?

Sí, regalo la meua obra a institucions científiques i mèdiques catalanes. Sona molt malament, això de dir 'per fer país', oi?